297
Β.Δ.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Β. ΒΡΑΧΙΟΛΟΓΛΟΥ

ΟΙ ΜΠΕΚΤΑΣΗΔΕΣ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΙ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

ΓΙΟΡΤΕΣ ΚΑΙ ΛΑΪΚΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΕΘΙΜΑ

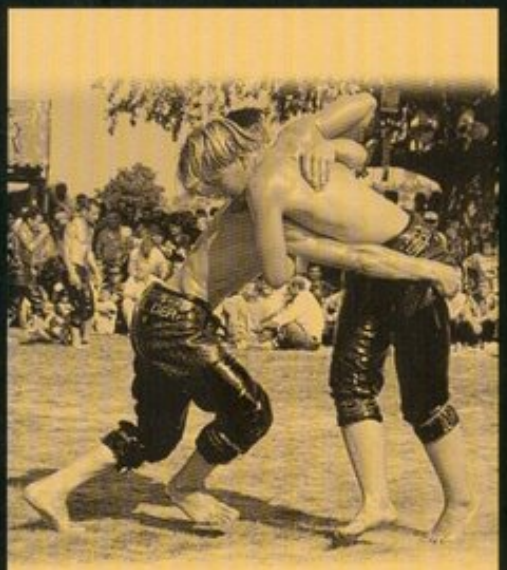

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ANGLOHELLENIC A.E.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Γεννήθηκα οτο Διδυμότειχο, της επαρχίας Διδυμοτείχου, του νομού Έβρου.
Μια μεγάλη
-σε
έκταση- επαρχία αλλά και ιδιόμορφη πληθυσμιακά. Λογής-λογής ράτσες συναντάς σ' όλο το μήκος και πλάτος της, από την ίδια την πόλη του Διδυμοτείχου έως και το τελευταίο χωριό και μαχαλά (οικισμό) της κοινότητας του
Μικρού
Δερείου. Μια κοινότητα, που πάντα
ξεχώριζε
από τις άλλες κοινότητες της επαρχίας αλλά και του νομού. Γιατί; Γιατί η μεγάλη πλειοψηφία των κατοίκων της είναι μουσουλμάνοι.

Εξάλλου, η «μπάρα» μπροστά στη γέφυρα του Ερυθροποτάμου, λίγα μέτρα πριν από την είσοδο του Μικρού Δερείου, ήταν μια συνεχής και μόνιμη απορία (για μας τα μικρά παιδιά τότε). Το λεωφορείο σταματά. Όλοι και όλες έχουν ένα χαρτί οτο χέρι. Το δείχνουν στα αρμόδια όργανα. Γίνεται έλεγχος. Περνούν. Όσοι δεν έχουν «χαρτί» (ελεύθερη είσοδο σε απαγορευμένη περιοχή) κατεβαίνουν και περιμένουν να πάρουν το ίδιο λεωφορείο για τη Μάνδρα. Και από 'κει για το Διδυμότειχο. Αυτό που πήρα κι εγώ όταν πήγα να επισκεφθώ μια συγγενή μου.

Και η παιδική απορία: ***Γιατί δε μας αφήνουν να περάσουμε;***

Και η απάντηση:

-Εδώ μένουν μουσουλμάνοι, **λέει ο ένας.**

-Όχι, ρε, **λέει ο άλλος.** ***Πομάκοι μένουν. Δεν το ζέρεις;***

Και σήμερα μπορώ να απαντήσω και στους δύο και να τους πω:

-Και μουσουλμάνοι και Πομάκοι μένουν. Από τους οποίους, πολλοί είναι Μπεκτασήδες στο θρήσκευμα και που σήμερα δεν διστάζουν να το δημοσιοποιήσουν. Ούτε φοβούνται πια να το κρύψουν. Να το πουν στο καφενείο, στο δρόμο, στην αγορά. Παντού.

Αυτά όμως σήμερα. Μέχρι χθες...

Τότε, και μέχρι το 1991, ούτε κι εγώ ήξερα τι είδους άνθρωποι ήταν. Αλλά και οι ίδιοι, θες γιατί δεν ήξεραν -και δεν ξέρουν ακόμα-, θες γιατί φοβόντουσαν (;) δεν είχαν τίποτα να σου πουν.

**Ήταν όμως κοινό μυστικό σ'όλους μας που μέναμε σ'αυτή την περιοχή, ότι πέρα από το ρέμα (το
Διαβολόρεμα)
αυτοί οι μουσουλμάνοι δεν μοιάζουν με τους
άλλους.
Διαφέρουν σε πολλά, άσχετα αν μιλάνε τούρκικα. Τα σπίτια τους με αυλές και φράχτες από σύρματα και κήπους, όπως και τα δικά μας (τα χριστιανικά). Έχουν αγίους, όπως κι εμείς. Και μάλιστα τους ταυτίζουν**

με αντίστοιχους χριστιανούς αγίους. Έχουν γιορτές και μάλιστα με αντίστοιχα χριστιανικά ονόματα (π.χ. γιορτή του ΑϊΓιώ ργη, του Αϊ-Δημήτρη κ.ά.).

Έχουν πανηγύρια και μάλιστα μεγάλα και σημαντικά. Κάνουν κουρμπάνια πάνω από 20 φορές το χρόνο σε τάφους αγίων τους. Ανάβουν κεριά και μάλιστα 12 (όσοι οι Απόστολοι και οι ιμάμηδες) σε τάφους των αγίων τους.

Έθιμα: όπως την πάλη και τις κούνιες αλλά και τον κλήδονα. Έθιμα πολύ διαδεδομένα στους προσφυγικούς -και όχι μόνο- πληθυσμούς της Θράκης.

Έχουν πραγματικές φιλίες με τους χριστιανούς συγχωριανούς τους (σε όσα χωριά έχουμε συνύπαρξη χριστιανικού και μουσουλμανικού στοιχείου), αλλά και το σημαντικότερο: φιλόξενοι, όπως εξάλλου όλοι οι χριστιανοί της περιοχής.

Αξίζει εδώ να αναφέρω τα λόγια του Αμέτ από την Εσοχή Ροδόπης, όταν μετά τη λήξη των εκδηλώ σεων της γιορτής Yayla βρέθηκε (κατά λάθος) και για πρώ τη φορά στη Ρούσσα γυρίζοντας από το οροπέδιο Χίλια:

-Δάσκαλε, αυτοί δε μοιάζουν καθόλου με μας. Τι ωραία που περνούν! Χορεύουν, πίνουν, γλεντούν όλοι. Άντρες, γυναίκες και παιδιά. Σ'εμάς πού να τολμήσει γυναίκα να χορέψει ή να βγει να σιργιανίσει, όπως αυτές οι γυναίκες **(όλες οι γυναίκες της Ρούσσας καθόντουσαν μέχρι τις τρεις τα ξημερώ ματα καταγής γύρω από την πλατεία και παρακολουθούσαν ή συμμετείχαν στο γλέντι).**

Και πράγματι έτσι είναι, φίλε Αμέτ, από την Εσοχή.

Και δεν μοιάζουν με σας, γιατί απλά είναι Μπεκτασήδες!

. ***Φωτογραφίες*** .